

РЕШЕНИЕ

№ 483

гр. Пловдив, 12.04.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ПЛОВДИВ, VI СЪСТАВ, в публично заседание на шестнадесети март през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Величка П. Белева

Членове: Надежда Н. Дзивкова Рашкова
Виделина Ст. Куршумова
Стойчева

при участието на секретаря Тодорка Г. Мавродиева като разгледа докладваното от Виделина Ст. Куршумова Стойчева Въззивно гражданско дело № 20235300500075 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 258 и сл. ГПК.

Образувано е по въззивна жалба на Б. Д. Б., ЕГН: *****, от ***, против Решение № 3849 от 21.11.2022 г., постановено по гр.д.№ 3463 по описа за 2022 г. на РС-Пловдив, XVI гр.с., с което се отхвърлят исквете на Б. Д. Б. против Районен съд- Смолян, с адрес: ***, представляван от и.ф. административен ръководител С. К. З., за осъждане на ответника да му заплати следните суми: сумата от 800 лева- главница, представляваща обезщетение за имуществени вреди, изразяващи се в невръщане на внесената държавна такса по частно гр. дело № 1160/ 2011 г. на Районен съд- Смолян, сумата в размер на 1 200 лева, представляваща обезщетение за имуществени вреди, причинени в следствие на невърнатата държавна такса и сумата в размер на 600 лева- лихва за забава върху главницата от 800 лева, дължима за периода 08.08.2011 г.- 14.02.2022 г.

С въззивната жалба изцяло се обжалва първоинстанционното решение като очевидно неправилно и явно необосновано поради съществени нарушения на материалния закон и съдопроизводствените правила. Излагат се доводи, че обжалваното решение е необосновано, тъй като правните изводи и констатации в решението не кореспондират с приложените писмени доказателства, от които се доказвала неправилността на отхвърлителния диспозитив на решението с искане

същото да бъде отменено на осн.чл.271, ал.2 ГПК. Изводите на районния съд, че актът е стабилизан и формира сила на присъдено нещо, поради което задължава адресатите му да приемат правните му последици се оспорват като неотнормирани за правния спор. Излага съображения, че посоченото съдопроизводствено правило би имало значение само в случай, че разпореждане № 2280/02.09.2011 г. на РС Смолян не страда от множество пороци, в което са били установени множество престъпни обстоятелства по смисъла на чл.124, т.5 ГПК, които са от съществено значение за гражданското правоотношение и като такива неверни се оспорват констатациите в разпореждане № 2280/02.09.2011 г. на РС Смолян. Твърди се, че в заявлението не е посочен адреса на заявителя и този на ответника, както и поддържа, че същите са били посочени. Ищецът твърди, че относно задължението си да претендира сумата от 10 000 евро намира приложение чл.494, ал.1 ТЗ и твърди, че в запис на заповед от 28.09.2010 г.издателят не е посочил изрично, че плащането трябва да бъде извършено в определена валута - в евро. На основание на изложеното моли въззивния съд да отмени обжалваното решение и да приеме за установени престъпните обстоятелства в разпореждане № 2280/02.09.2011 г. на РС Смолян, с което е отхвърлено заявлението за издаване на заповед за изпълнение по чл.417 ГПК, както и да се уважи искането за присъждането на претендираните суми. Излага съображения, че давността не е изтекла като се позовава на разпоредбите на чл.116 и чл.117 ЗЗД и обосновава доводи за прекъсване на давността. В съдебно заседание, жалбоподателят поддържа жалбата и моли за уважаване на исквете.

В срока по чл.263, ал.1 ГПК е постъпил отговор на въззивната жалба от Районен съд- Смолян, представляван от и.ф. административен ръководител С.К.З., с който същата се оспорва като неоснователна. Вземат становище, че районният съд правилно е отхвърлил предявените искове като неоснователни и недоказани. Поддържа изложените съображения в депозирания пред районния съд отговор на исквата молба и писмена защита, които моли да се вземат предвид. Искането към въззивния съд е да остави без уважение жалбата и да потвърди обжалваното решение като правилно и законосъобразно.

Пловдивският окръжен съд, след като провери законосъобразността на обжалваното решение, прецени събраните по делото доказателства по свое убеждение и съобразно чл. 12 ГПК и обсъди възраженията, доводите и исканията на страните, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

Въззивната жалба е подадена в законоустановения срок, от процесуално легитимирана страна, с правен интерес от обжалването, против подлежащ на обжалване съдебен акт, поради което е процесуално допустима и подлежи на разглеждане.

Първоинстанционното производство е образувано по обективно кумулативно

съединени искиове с правно основание чл. 49 от ЗЗД, във връзка с чл. 45 ал. 1 от ЗЗД и чл. 86 от ЗЗД от Б. Д. Б. против Районен съд- Смолян, след изпращане на делото за разглеждане на исковите по подсъдност с Определение № 364/07.03.2022 г. по адм.д.№ 395 по описа за 2022 г. на Административен съд - Пловдив.

Ищецът твърди, че с вносна бележка към бюджета, на 08.08.2011 г. е заплатил по сметка на Районен съд- Пловдив сумата от 800 лева- държавна такса за издаване на заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 417 от ГПК и изпълнителен лист срещу длъжник Д.А.М., ЕГН: *****, поради което е било образувало частно гр. дело № 14296/ 2011 г. на Районен съд- Пловдив. С определение от 10.08.2011 г. производството било прекратено и изпратено по подсъдност на Районен съд- Смолян, в който е било образувано частно гр. дело № 1160/ 2011 г. Ищецът сочи като безспорно установено, че Районен съд- Смолян не е издал Заповед за изпълнение на парично задължение. В предвид на последното е поискал връщане на сумата от 800 лева като недължимо платена, което му било отказано с Определение № 681/25.11.2021г. по ч.гр.д.№ 1125/2021г. Поддържа, че ответникът неправомерно не е върнал и е задържал внесената държавна такса, тъй като заповедта за изпълнение на парично задължение по чл.417 ГПК не е била издадена, поради което е претърпял вреди в размер на внесената държавна такса, които са пряка и непосредствена последица от соченото противоправното поведение на ответника. По изложеното иска да се ангажира деликтната отговорност на ответника за причинените имуществени вреди, които твърди, че се явяват пряка последица от увреждането. Твърди, че вземането не е погасено по давност, тъй като приложение намира 10- годишна давност по ДОПК, която започвала да тече от момента на изискуемостта- внасянето на таксата на 08.08.2011 г., но с подадените молби от м. май и юни 2021 г. за връщане на сумата давността се прекъсвала и оттогава започвала да тече нова давност. Претендира и лихва за забава върху сумата от 800 лева, за периода 08.08.2011 г.- 14.02.2022 г., възлизаща в размер на 600 лева. Претендира и присъждането на обезщетение за претърпени имуществени вреди в размер на сумата от 1 200 лева, от незаконното задържане на държавната такса от ответника повече от 10 години, през което време ищецът бил лишен от правото да ползва сумата за свои лични нужди и консумативни разходи. По изложените съображения се моли за уважаването на предявените осъдителни искиове и за присъждането на разноските по делото.

В срока по чл.131 ГПК ответникът оспорва предявените искиове и моли за отхвърлянето им. Претендира разноски.

С постановеното по делото решение районният съд е отхвърлил предявените искиове. За да отхвърли иска за присъждане на обезщетение в размер на 800 лева - имуществени вреди от невъзстановяването на платената държавна такса, първостепенният съд е приел, че не се установява виновно и противоправно деяние от

страна на представител на Районен съд - Смолян. Първостепенният съд се е позовал на обстоятелството, че отказът за възстановяване на таксата не е бил обжалван, поради което е стабилизирал и е формирал сила на пресъдено нещо, като по този начин той задължава адресатите си да приемат правните му последици, каквито са. Изложени са и съображения, че по същество платената държавна такса от 800 лева не подлежи на връщане, тъй като същата е била платена на годно основание за образуването на производство по подаденото заявление за издаване на заповед за изпълнение като изходът на делото няма значение по въпроса за връщането ѝ. В допълнение на изложеното, районният съд е приел за основателно възражението на ответника в отговора на исковата молба за изтекла погасителна давност със съображенията, че е приложима общата 5 - годишна давност и началният ѝ момент е приключване на производството с определението на ВКС от 28.02.2012 г. С оглед неоснователността на иска за присъждане на обезщетение за претендирани имуществени вреди е приет за неоснователен искът за мораторна лихва върху главницата, доколкото същият е обусловен от изхода на спора по главния иск. По изложените съображения е отхвърлен искът за присъждане на обезщетение за претърпени имуществени вреди от задържането на държавната такса, доколкото не е било установено противоправно поведение от съда за ангажиране на деликтната му отговорност.

При извършената служебна проверка на решението съобразно правомощията си по чл.269, изр. първо от ГПК въззивният съд намери, че същото е валидно и допустимо, като при постановяването му не е било допуснато нарушение на императивни материалноправни норми. Предвид горното и на основание чл.269, изр.2 от ГПК следва да бъде проверена правилността на решението, съобразно оплакванията във въззивната жалба, като въззивният съд се произнесе по правния спор между страните.

От фактическа страна по делото е документално установено и няма спор, че е било образувано частно гр. дело № 14296/ 2011 г. на Районен съд - Пловдив, XVIII гр. по заявление за издаване на заповед за незабавно изпълнение въз основа на документ по чл.417 ГПК, подадено на 08.08.2011 г. от Б. Д. Б. срещу Д.А. М.. По делото се установява, че Б. Д. Б. е платил държавна такса в размер на 800 лева с вноски бележка от същата дата по сметка на ПдРС за подаденото заявление. С Определение от 10.08.2011 г. е било прекратено производството пред ПдРС и същото е изпратено по подсъдност на Районен съд - Смолян. С разпореждане № 2280/02.09.2011 г. по гр.д.№ 1160/2011 г. Районен съд - Смолян е отхвърлил заявлението за издаване на заповед за незабавно изпълнение въз основа на документ по чл.417 ГПК и изпълнителен лист на Б. Д. Б., което е било потвърдено с Определение № 279/ 05.10.2011 г. по в. ч. гр. дело № 425/ 2011 г. на Окръжен съд- Смолян. Последното е било обжалвано пред Върховен касационен съд, като с определение № 146/ 28.02.2012 г. по частно. търг. дело № 98/ 2021 г. на ВКС, I ТО, не е допуснато касационното обжалване на въззивното

определение. Въз основа на молба от 12.06.2013 г. и разпореждане на съдията - докладчик по делото пред Районен съд - Смолян, на 18.06.2013 г. Б. Д. Б. е получил оригинала на записа на заповед, приложен към заявлението за издаване на заповед за незабавно изпълнение въз основа на документ по чл.417 ГПК. С молба от 26.05.2021 г. ищецът е поискал от Районен съд- Пловдив връщането на внесената държавна такса по заявлението, по което му е отговорено, че делото е изпратено по подсъдност на Районен съд- Смолян. Б. Д. Б. е сезирал Районен съд- Смолян с молба за връщане на таксата от 800 лева, по което е било образувано частно гр. дело № 1125/ 2021 г. По последното е постановено определение № 681/ 25.11.2021 г., с което е върната молбата на Б. Д. Б. и производството по делото е било прекратено, което определение не е било обжалвано от молителя и същото е влязло в сила на 14.01.2022 г.

С оглед на така установения от фактическа страна правен спор, съдът достига до следните правни изводи:

Предмет на въззивното производство е спорът по предявените обективно кумулативно съединени искове с правна квалификация чл. 49 от ЗЗД във вр. с чл.45 ЗЗД и чл.86 ЗЗД за заплащане на обезщетение за претърпени от ищеца имуществени вреди, изразяващи се в невръщане на внесената държавна такса в размер на 800 лева, ведно с мораторна лихва за забава от 600 лева за периода 08.08.2011 г.- 14.02.2022 г., и обезщетение за имуществени вреди в размер на 1200 лева, понесени от ищеца като последица от невръщането на държавната такса.

Според разпоредбата на чл. 49, вр. чл. 45, ал. 1 от ЗЗД, лицето, което е възложило на друг някаква работа, отговаря за вредите, причинени от него при или по повод изпълнението на тази работа. Отговорността на възложителя е гаранционно-обезпечителна. Предпоставка за уважаване на иска е да се докаже наличието на противоправно действие или бездействие на лице, на което ответникът е възложил определена работа, при или по повод изпълнението ѝ, както и настъпването на вреди, които са в пряка причинна връзка с това противоправно поведение. Вината на длъжностните лица се предполага до доказване на противното, съгласно чл. 45, ал. 2 от ЗЗД.

Спорът във въззивната инстанция е пренесен по въпроса дали е противоправно действие, респективно бездействие, с невъзстановяването на платената от ищеца държавна такса за подаденото заявление за издаване на заповед за изпълнение въз основа на документ по чл.417 ГПК, като елемент от фактическия състав на чл. 49, вр. чл. 45, ал. 1 от ЗЗД за ангажиране на деликтната отговорност на Районен съд - Смолян.

По силата чл. 1, ал. 1 от Закона за държавните такси /ЗДТ/ органите на съдебната власт събират държавни такси в размери, определени с тарифи, одобрени от Министерския съвет. Съгласно чл. 3 ЗДТ таксата се заплаща при предявяване на

искането за извършване на действието и/или при издаване на документа. В чл. 4, б. „а“ ЗДТ е предвидено, че държавни такси се заплащат за иски молби, за граждански иски по наказателни дела, по насрещни иски, по иски за бракоразводи, жалби, молби за отмяна, молби за осиновяване, за регистрация на сдружения и фондации, по наказателни дела от частен характер и за други услуги, давани от съдилищата. Съгласно нормата на чл. 4б ЗДТ по искане на заинтересованата страна се връщат само недължимо платените държавни такси, а това са таксите, по които исково или охранително производство не е било образувано или таксите са били събрани, въпреки че ищецът е бил освободен от заплащането им, както и надвнесените такси.

В разглеждания случай безспорно се установява, че държавната такса е била платена от ищеца за подаденото от него заявление за издаване на заповед за изпълнение по чл. 417 ГПК, за разглеждането на което е било образувано гр.д.№ 1160/2011 г. Районен съд - Смолян. С влязло в сила разпореждане № 2280/02.09.2011 г. по гр.д.№ 1160/2011 г. на Районен съд - Смолян е отхвърлено заявлението на ищеца, след извършен инстанционен контрол от Окръжен съд - Смолян и Върховен касационен съд. При така установените данни по делото се налага извод, че процесната държавна такса е била дължимо платена и не подлежи на възстановяване, доколкото и не се установява ищецът да е бил освободен от заплащането на таксата. Постановяването на правен резултат, който не удовлетворява ищеца, не обуславя наличие на основание за връщане на внесената държавна такса, тъй като основанието за внасяне на държавна такса не е обвързано с очакван от вносителя правен резултат. При съдебните производства дължимото от държавния орган поведение се изразява в изпълнение на задължението на съда по чл. 2 ГПК по предвидения в този процесуален закон ред, т.е. за образуване на съдебно производство, в което да бъде извършена преценка за допустимостта и основателността на заявеното искане за защита и съдействие на лични и имуществени права, при което следва да се има предвид, че разпоредбата на чл. 2 ГПК не касае защита само правата на ищеца, но и на правото на ответника да получи съдействие за неговите права, чието съществуване ищецът оспорва. За това не е предвидено, при отхвърляне на искането на ищеца, респективно заявителя, включително и при прекратяване на производството по делото, поради недопустимост на жалбата или иска, връщане на заплатената държавна такса. С оглед на изложеното, отхвърлянето на заявлението на ищеца за издаване на заповед за изпълнение не обосновава наличието на предпоставките по чл. 4б ЗДТ за възстановяване на таксата. Следователно не се доказва наличието на противоправно действие, съответно бездействие, за да бъде ангажирана деликтната отговорност на Районен съд - Смолян.

Поддържаните във въззивната жалба съображения не обосновават различен извод от гореизложения. По същество доводите на въззивника са неотносими, тъй като касаят правилността на влязлото в сила разпореждане № 2280/02.09.2011 г. на РС

Смолян. Съображенията на въззивника се заключават в оспорване на разпореждане № 2280/02.09.2011 г. на РС Смолян с твърдения за престъпни обстоятелства при формиране на изводите в същото. Въззивникът излага съображения за основателността на заявлението за издаване на заповед за изпълнение въз основа на запис на заповед от 28.09.2010 г., чието съдържание коментира с позоваване на разпоредбите на Търговския закон. Изложените от въззивника съображения в молба с вх.№ 83707/21.10.2022 г. и писмена защита досежно задължението на РС Смолян да издаде заповед за изпълнение въз основа на запис на заповед, оспорването на констатациите в разпореждане № 2280/02.09.2011 г., включително тези относно посочения адрес на ответника в заявлението, както и за възможността сумата по запис на заповед във валута да се плати в лева, са относими към правилността на разпореждането и са подлежащи на проверка по пътя на инстанционния контрол. Разглеждането на сочените доводи от ищеца в настоящото производство би довело до нарушаване на основните принципи в гражданското правораздаване и до дерогиране на установения в ГПК процесуален ред за обжалване на съдебните актове. Това по съществото си би представлявало и пререшаване на един влязъл в сила съдебен акт, което пък от своя страна ще е в противоречие с основната роля на правораздавателната система да разрешава съдебни спорове и да стабилизира по този начин обществените отношения. В изложения смисъл, поддържаните от въззивника доводи във въззивната жалба и в откритото съдебно заседание за допуснати пороци при постановяване на разпореждане № 2280/02.09.2011 г. на РС Смолян са неотносими към преценката за наличието на противоправност на действията, респективно бездействията досежно възстановяването на платената държавна такса, поддържани в причинно - следствена връзка с настъпилото за ищеца увреждане.

По отношение на развитите в жалбата съображения, че вземането за държавната такса не е погасено по давност, следва да се посочи, че доколкото таксата не подлежи на връщане, тоест същата не е дължимо вземане, не стои въпроса за погасяването ѝ по давност.

В аспекта на изложеното се налага извод, че при възложената на ищеца доказателствена тежест, същият не е провел пълно и главно доказване на твърденията си за наличието на противоправни действия, респективно бездействие от служителите на ответника, които навежда в причинно - следствена връзка с твърдените имуществени вреди по двата предявени иска по чл.49 във вр.с.чл.45 ЗЗД.

След като е налице недоказаност на елемент от провопораждащия фактически състав на исквете по чл.49 във вр.с.чл.45 ЗЗД, последните са неоснователни и следва да бъдат отхвърлени. С оглед акцесорния характер на иска по чл.86 ЗЗД, последният също се явява неоснователен и подлежи на отхвърляне.

Като е достигнал до същия извод, районният съд е постановил правилно и

законосъобразно решение, което следва да бъде потвърдено като на осн.чл.272 ГПК се препрати към мотивите на първоинстанционното решение.

При този изход на делото разноските се следват на въззиваемата страна, която претендира присъждането на деловодни разноски, но не ангажира доказателства за направата на такива, поради което с решението няма да бъдат присъдени разноски.

Водим от горното, Пловдивски окръжен съд, VI гр.с.:

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 3849 от 21.11.2022 г., постановено по гр.д.№ 3463 по описа за 2022 г. на РС-Пловдив, XVI гр.с.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____